

**MLADI ZA
PODNEBNO
PRAVIČNOST**

KAJ JE TO PODNEBNA PRAVIČNOST?

Pomeni pravico do dostojnega življenja na čistem planetu – za vse ljudi.

Medtem ko sta si Kim Kardashian in njen soprog Kanye West pred meseci najela privatne gasilce, da so njuno razkošno posestvo ubranili pred ogromnimi požari, ki so divjali po Združenih državah, so bili stotisoči Američanov primorani bežati za svoje življenje, vse svoje imetje prepustiti ognjenim zubljem in so tako ostali brez vsega.

Medtem ko ima Slovenija, ena bolj razvitih držav sveta, sredstva za relativno dobro spopadanje s sušo, so kmetje v Bangladešu in Indiji prepuščeni sami sebi – na milost in nemilost podnebnih sprememb, za katere niso sami prav nič krivi.

Podnebne spremembe in druge okoljske probleme v največji meri povzročajo najrazvitejše države globalnega severa in najbogatejši prebivalci sveta: 10% najbogatejših prebivalcev sveta izpusti v ozračje več kot 50% vseh toplogrednih plinov, medtem ko več milijard najrevnejših prebivalcev sveta brez dostopa do elektrike, dostojnega prebivališča ipd. nima nobenega resnejšega vpliva na podnebje. Tisti, ki so najmanj odgovorni za nastalo krizo, pa trpijo ali bodo trpeli najhujše posledice – to so državljani globalnega juga, delavci, kmetje, prebivalci blizu velikih energetskega projektov, revni in mladi. Prav tako ti prevzemajo nesorazmerno breme reševanja okoljske krize in prilagajanja na njene posledice.

Mladi in prihajajoče generacije bomo posebej prizadeti, saj bodo posledice podnebnih sprememb in današnjega sistematičnega uničevanja okolja z vsakim desetletjem samo še hujše. Vlade, EU, multinacionalke in drugi na pozicijah moči nam s svojimi preteklimi in sedanjimi odločitvami odrekajo dostojno življenje v prihodnosti – v času, v katerem bomo živeli mi in bodo odraščali naši otroci.

Lahko še naprej čakamo na tehnološki čudež in pravočasne prostotrzne ukrepe, ki se glede na izkušnje preteklih treh desetletij po vsej verjetnosti ne bodo zgodili. Lahko pa se razogljichenje družbe in stremenje k bivanju na planetu v skladu z ekološkimi omejitvami pričneta danes, ko lahko Zemljo še rešimo pred katastrofalnim segretjem ozračja za več kot 1,5 stopinje glede na predindustrijsko dobo.

Termoelektrarno Šoštanj lahko zapremo zadnji trenutek, tako da enostavno odpustimo vse delavce, ki za svojo usodo niso prav nič krivi, in s tem ogrozimo prihodnost celotne šaleške doline – na slabšem bodo tako delavci kot okolje. Lahko pa s primernimi in pravočasnimi ukrepi vsem delavcem, njihovim družinam in širši skupnosti zagotovimo pravičen prehod v nizkoogljično družbo.

Pri tem in drugih primerih iz področij mobilnosti, prehrane, proizvodnje idr. vidimo, da reševanje okoljske krize zadeva vprašanja enakosti, človekovih pravic, kolektivnih pravic, pravic prihodnjih generacij, pravic živali, organizmov in sistemov, vprašanja zgodovinske odgovornosti za podnebne spremembe in potrebnih solidarnostnih ukrepov. Takšni ukrepi predvidevajo tudi bolj demokratično ureditev družbe in skupnostno upravljanje z življenjskimi viri.